

7.9.2026 Savonlinna

Retretin Mutteritilassa esitetyn Ars Novan näyttelyn kuraattori Anni Löppösen palaute Retretin kesän 2026 pilottihankkeesta

Retretin kesä 2026 osoitti hienolla tavalla, että pitkään suljettuna ollut taidekeskus kiinnostaa edelleen yleisöä ja että sen erityislaatuilla tiloilla on huomattavaa kulttuurista potentiaalia.

Luolaston Maan Pulssi -teoksen rinnalla Mutteri-tilassa toteutettu Ars Nova ry Unen kerrokset -näyttely toi kokonaisuuteen alueen omien kuvataiteen ammattilaisten osaamista ja teki Retrettiin saapumisesta kokonaisvaltaisemman kuvataidekokemuksen.

Unen kerrokset -näyttelyn kuratoi valokuvataiteilija, kuvataiteen maisteri *Anni Löppönen*. Hänellä on valokuvataiteilijana pitkä ammatillinen tausta Suomessa ja kansainvälisesti ja hänen teoksiaan on ollut esillä muun muassa museo- ja nykytaidenäyttelyissä Suomessa sekä San Franciscossa. Näyttelyyn hän kokosi Savonlinnan seudulla toimivan kuvataideyhdistys *Ars Nova ry*:n taiteilijoilta näyttelykokonaisuuden, joka osoitti samalla alueella olevan kuvataiteen ammattilaisten korkean tason.

Retretin Mutteri olisi ilman näyttelyä jäänyt luolastoon johtavaksi tyhjäksi välitilaksi. Unen kerrokset teki tilasta vastaanottavan näyttely-ympäristön ja rakensi sillan maanpäällisen ja luolaston immerssiivisen kokemuksen välille. Näyttely sai kesän aikana runsaasti hyvää palautetta yksittäisiltä katsojilta.

Tässä on mielestäni yksi kesän tärkeimmistä opeista Savonlinnan kulttuuripolitiikan kannalta. Paikalliset ammattitaiteilijat eivät ole ainoastaan kaupungin kulttuuritarjonnan kohteita tai yksittäisten tapahtumien sisällöntuottajia. Heillä on koulutuksen, pitkän taiteellisen työskentelyn, näyttelytoiminnan sekä kansallisten ja kansainvälisten verkostojen kautta kertynyttä asiantuntijuutta ja hiljaista tietoa, jota kaupungin kulttuurista kehittämistä suunniteltaessa olisi mahdollista hyödyntää nykyistä huomattavasti enemmän.

Retretin kesä osoitti tästä hyvin konkreettisen esimerkin. Paikallisen taidekentän sisältä tunnistettiin Mutteri-tilan mahdollisuus ja siihen rakennettiin ammattimaisesti kuratoitu kokonaisuus. Ars Nova ry lähti omalta osaltaan tukemaan Savonlinnan kaupungin Kulttuurin unelmavuosi 2026 -kokonaisuutta rahoittamalla kuraattori Anni Löppösen ideoiman näyttelyn toteutusta. Näyttelyyn

osallistuneet ammattitaiteilijat antoivat oman työpanoksensa ilman korvausta. Näyttelyn taloudellinen ja tuotannollinen vastuu jäi näin merkittävältä osin yhdistyksen, kuraattorin ja taiteilijoiden kannettavaksi, näyttelyn avajaiset mukaan lukien.

Tämä kertoo paikallisen taidekentän vahvasta sitoutumisesta Savonlinnan kulttuurielämän kehittämiseen. Samalla se nostaa esiin kysymyksen toiminnan kestävydestä. Ammattimaisesti kuratoitujen näyttelyiden ja taiteellisen asiantuntijuuden ei tulisi pitkällä aikavälillä rakentua ensisijaisesti taiteilijoiden ja yhdistysten palkattoman työn tai oman rahoituksen varaan. Tulevissa hankkeissa olisi tärkeää, että paikallinen ammattitaiteellinen osaaminen otettaisiin mukaan jo suunnittelu- ja resursointivaiheessa ja että sen edellyttämä työ tunnistettaisiin myös taloudellisesti.

Kriittisenä huomiona on syytä nostaa esiin myös näyttelyiden näkyvyyden epäsuhta. Maan Pulssi sai ymmärrettävästi paljon huomiota kaupungin ja Retretin viestinnässä, mutta Unen kerrokset jäi kokonaisuudessa selvästi vähäisemmälle näkyvyydelle. Myös Maan Pulssin omassa viestinnässä paikallinen näyttely jäi käytännössä näkymättömäksi, vaikka Ars Nova puolestaan toi omassa viestinnässään esiin Retretin kokonaisuutta.

Retretin tuleva toiminta rakentuu jatkossa uusien omistajien vision pohjalta. Savonlinnan kaupungin ja siellä työskentelevien taiteilijoiden näkökulmasta syntyy uusi kysymys: missä ja millä rakenteilla paikallista ammattikuvataidetta tulevaisuudessa esitellään? Tässä tilanteessa Nälkälinnanmäen kulttuuritalon tulevaisuus nousee entistä tärkeämmäksi. Sen toiminta on jo osoittanut merkityksensä Savonlinnan kuvataidekentälle ja samalla kaupungin erityisluonteelle kulttuurikaupunkina. Hyvä esimerkki tästä oli kesällä Nälkälinnanmäellä nähty Ars Novan kesänäyttely samaan aikaan Retretin kanssa, jonka jurytti kansainvälisesti laajasti palkittu kuvataiteilija Jani Ruscica. Ars Nova kutsui Ruscican kuratoimaan näyttelyn Anni Löppösen aloitteesta. Näyttely osoittaa konkreettisesti, kuinka paikallisten ammattitaiteilijoiden osaaminen ja verkostot voivat tuoda Savonlinnaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti kiinnostavia tekijöitä ja sisältöjä.

Savonlinna tarvitsee ympärivuotisen, ammattimaisesti toimivan ja riittävän kunnianhimoisen kuvataiteen esittämisen rakenteen. Nälkälinnanmäen ei tulisi olla ainoastaan paikallisten taiteilijoiden näyttelytila, vaan paikka, jossa paikallinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen kuvataide kohtaavat. Korkeatasoinen ja ammattimaisesti kuratoitu näyttelytoiminta tuo kaupunkiin myös ulkopuolisia taiteilijoita, kuraattoreita ja muita taidealan ammattilaisia sekä uusia yleisöjä.

Nälkälinnanmäki toimii sekä paikallisen taidekentän alustana että kaupungin kulttuurisen vetovoiman vahvistajana sekä on merkityksellinen paikka savonlinnalaisille.

Kesän Retretin pilottihankkeesta voi ottaa mukaan yksinkertaisen periaatteen tulevaan kulttuuristrategiaan: Savonlinnassa on paikallisia ammattitaiteilijoita asiantuntijoina ja yhteistyökumppaneina, joiden osaaminen itsessään tarjoaa kaupungille mahdollisuuksia.

Savonlinnalla on Oopperajuhlien ansiosta poikkeuksellinen kansainvälinen kulttuurinen tunnettuus ja yleisö. Samalla kaupungissa ja sen ympäristössä toimii korkeatasoinen ammattitaiteilijoiden joukko. Vain yhtenä esimerkkinä monista voin mainita paikallisen kuvataiteilija Emma Ainalan lokakuussa avautuva yksityisnäyttely Nykyaiteen museo Kiasmassa, Helsingissä.

Toivon, että nämä kokemukset otetaan huomioon, kun Savonlinnan kulttuurin seuraavia rakenteita ja erityisesti Nälkälinnanmäen tulevaisuutta suunnitellaan.

Savonlinna on kuvataiteilijoille rakas kaupunki!

Palautteen on laatinut yhdessä valokuvataiteilija, kuvataiteen maisteri **Anni Löppönen** sekä näyttelyn taiteilija, väitöskirjatutkija **Ville Löppönen**